

Äges af:
Svenska Brandmänna-
Förbundet
Utkommer en gång i mån.

Redaktör och utgifvare:
ARV. W. SVENSSON
ÖREBRO
Telefon 26

Prenumerationspris:
Kr. 2: 75 för år. Lösn. 25 öre
Annonspriiser:
I texten 1 kr., å andra platser
70 öre pr cm. och spalt

Koloxidförgiftning.

Koloxid är en gas, som bildas för hvarjögång förbränning äger rum af ett kolhaltigt ämne i närvaro af ett stort öfverskott af glödande kol. Kolet oxideras först af luften till kolsyra, som, då den sammanträffar med glödande kol, afgifver hälften af sitt syre till detta och bildar koloxid. Man kan fördenskull erhålla koloxid genom att leda kolsyregasen öfver glödande kol; den öfverskjutande kolsyregasen aflägsnas medelst alkalilut, som absorberar endast kolsyran, men icke koloxiden. På denna företeelse beror också bildandet af koloxid i våra vanliga rumskaminer och kakelugnar mot slutet af förbränningen, då allt brännmaterial förvandlats till kol och den inströmande luften stryker öfver en stor yta glödande kol; man varseblir då den brinnande koloxidens blå låga. Koloxid bildas äfven vid kolning i mila, i kolbäcken, i hvilka finnes mycket kol, och under liknande omständigheter. Kolsyrans förvandling till koloxid äger också ofta rum vid metallurgiska processer, t. ex. vid framställning af råjärn ur malmer, isynnerhet i höga s. k. schaktugnar och smidesässjor, i hvilka luften erhåller sitt tillträde underifrån och måste stryka genom ett högt lager af kol. På detta sätt erhålles lågande eld af ett bränsle,

som i och för sig förbrinner utan låga, såsom antracit, koks, träkol.

På samma princip beror eldning medelst generatorer, d. v. s. apparater, i hvilka af fast bränsle erhålles koloxid. Vid förvandling af 1 del kol till koloxid utvecklas 2,420 värmeenheter, vid förbränning af samma kol till kolsyregas däremot 8,080. Om fördenskull kol först öfverföres till koloxid, så erhålles en gas, som vid förbränning lämnar 5,660 värmeenheter på en del däri innehållet kol. En sådan förvandling af fast bränsle till koloxid eller generatorgas, som framställer en blandning af koloxid-volymen ungefär $\frac{1}{3}$ och kväve-volymen $\frac{2}{3}$, erbjuder i många hänseenden betydliga fördelar. Dessa bestå hufvudsakligen däri, att gasformigt bränsle lätt kan fullständigt förbrännas utan öfverskott af luft, som skulle sänka temperaturen, medan en fullständig förbränning af fast bränsle icke ernås utan detta luftöfverskott. Sådana gaser som koloxid, hvilka innerligt blanda sig med luften, förbrinna utan öfverskott af den senare.

Om denna luft dessutom på förhand uppvärms under användande af den värme, som eljest går förlorad i rök, så kunna med tillhjälp af regeneratogas mycket höga tempera-

turer — omkr. 1,800 grader erhållas vid hvilka platina smälter. Dylika regeneratifugnar användas vid tekniska processer, som kräva höga värmeograder, t. ex. i glasindustrien, vid gjutning af stål o. s. v. Sin största nytta göra de likväl genom att åstadkomma en betydande besparing af bränsle, enär värmets afgifvande till de föremål, som skola upphetas, under eljest lika förhållanden bestämmas af temperaturskillnaden. Kolsyrans förvandling till koloxid medelst kol tillhör de omvändbara reaktionerna, ty vid mycket höga temperaturgrader sönderdelas koloxiden i kol och kolsyregas. En rad elektriska gnistor sönderdelar likaledes koloxiden till kolsyra och kol, och sönderdelningen kan fortgå ända till slut, om den uppstående kolsyran aflägnas medelst ett alkaliskt ämne. Liksom kolsyra invärkar vid hög temperatur äfven vattenånga på kol. Den gas, som härvid uppkommer, är brännbar och har fått namn af vattengas och består af en blandning af väte och koloxid, i hvilken vätet är öfvervägande och därjämte alltid en viss mängd kolsyra vanligen öfver 3 % innehålls, desto större ju lägre reaktionstemperaturen är. Till sina fysiska egenskaper liknar koloxid kväfve och saknar liksom detta färg och lukt. Koloxid brinner med blå låga och verkar som ett starkt gift, om den inandas, enär koloxid absorberas af blodet och i organismen verkar mycket hastigt. Det bindes nämligen af de röda blodkropparne på samma sätt som dessa binda syret. Här af förklaras också faran af *kolos*, som uppstår vid ofullständig förbränning af kol och annat kolhaltigt bränsle. Motgift mot en koloxidförgiftning är alltid att förskaffa den förgiftade frisk luft, i nödfall genom artificiell andning, och att genom stimulerande medel upprätthålla hans krafter, till dess att blodet hinner befria sig från koloxiden och upptaga nytt tillskott af syre. Blodet erhåller genom koloxidförgiftning en ljust körsbärsröd färg, som efter döden tjänar till att uppdragas dödsorsaken. Symptomen vid en koloxidförgiftning börja med stickning i ansiktshuden, svindel, hufvudvärk, susning för öronen, äckel, kvalfull ångest, mera sällan lustighet och extas. Därefter inträder ofta plötslig fullständig förlust af medvetandet, samt, om icke hjälp lämnas, döden med eller utan konvulsioner.

Huru den konstgjorda andningen (artificell respiration) tillgår vill jag här försöka att beskrifva. Den har till ändamål att omväxlande utvidga och sammantrycka bröstkorpen, så att frisk luft tillföres lungorna. Man blottar först öfverkroppen på den förölyckade och noga tillser att inga kläder trycker på mage eller bröst ty därigenom hämmas inandningen, där-

efter lägger man personen raklång med underlif och hufvud något lägre än den öfriga kroppen, hvilket åstadkommes genom att skjuta några hopvikta klädespersedlar, en rock e. d. under skuldrorna. Tungan utdrages ur munnen, fattas med en ren näsduk e. d. och fasthålls med tummen och pekfingret framför tänderna, så att den ej faller tillbaka i svalget och stänger vägen till luftstrupen. Detta utföres af en medhjälpare, som tager plats vid den förölyckades högra sida eller öfver hans ben. I saknad af medhjälpare kan man fasthålla tungan mot underläppen genom ett band, som knytes bakom nacken. Den, som skall utföra den konstgjorda andningen, ställer sig bakom den förölyckades hufvud, fattar med händerna hans armar ofvanför armbågen, lyfter den långsamt uppåt och bakåt och fasthåller den här omkr. två sekunder. Härigenom utvidgas bröstkorpen och luft inströmmar i lungorna (inandning). Därefter sänkes armarna och tryckes sakt men stadigt mot bröstkorgens sidor under samma tid. Härigenom förminskas brösthålan, lungorna hoppressas och luften drives ut ur dem (utandning).

Denna upp- och nedgående rörelse med armarna upprepas lugnt och taktmässigt 15 å 18 gånger i minuten och fortsättes i timal om minsta utsikt finnes till ändamålet vinnande.

Framförallt gäller det för den som skall företaga en konstgjord andning att ej tröttnas ty exempel finnes då resultatet vunnits först efter flere timmar. A. E. G.

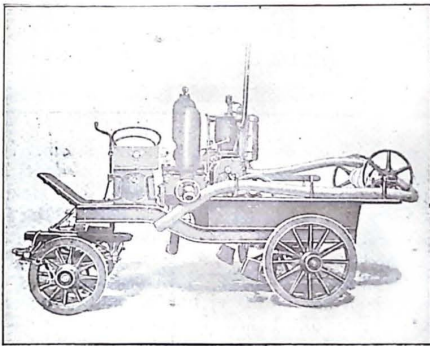
Brandfrihet.

För vinnande af största möjliga brandfrihet för husdjurens bostäder och för att öka möjligheten att rädda djuren vid utbruten eldsolycka torde följande iakttagas, skrifer *Djurvännernas Tidning*:

Vid nybyggnad bör undvikas det i södra Sverige vanliga så kallade slutna byggnadsättet med alla husen sammanbyggda till en fyrkantig gård och utan dörröppningar på ladugårdshusens baksida, genom hvilka djuren kunna räddas. Byggnadsmaterialet, om möjligt tegel eller betong (effektivsystem) eller trä, bestruket med eldfärg. Tillförlitlig brandbotten, enklast af stampad lera. Takytan öfverskjutande brandmur med branddörrar i sammanbyggda hus. Lämpligt taktäckningsämne, ej spån eller halm, såvida halmen ej blifvit impregnerad (s. k. Gernentz tak). Tillräckligt

antal rymliga dörröppningar, väl placerade i förhållande till gångarna i stallet. På minst två af stallets fria sidor böra finnas bekväma utåt gående dörrar. Gafveldörrar äro synnerligen förmånliga. Öfver sidorna böra, om taket är täckt med halm, läggas ett eldgaller af grofmaskigt stängselnät, fastgjort vid takåsen och takfoten.

För att lättare kunna rädda djuren vid eldsvåda är det af vikt att hafva vänjt nötkreaturen vid att regelbundet gå ut för motion och i bestämd ordning. Afled rök och förbränningsgaser genom taktrumorna. Lösögör ett djur i sänder, hvarvid det är önskvärdt, att bindslena äro lätta att lösa (t. ex. Spendrups bindsle); eljest afklipp kedjorna med en bulstax. Täck öfver djurens ögon, helst med våta dukar, då de skola föras ut, särskilt om de skola föras mot elden. Bind djuren på skyddad plats, så att de ej på nytt rusa in i elden. Bilda frivilliga brandkårer och öfva brandkarlarna i räddning af djur.

Motorsprutan "MERIT"

— 5 hkr. —

Lättskött och absolut tillförlitlig.

Driftkostnad ca 25 öre pr timma.

Uppfordrar 600 lit. vatten per minut med en 25 met. vägrät, 20 met lodrät stråle.

Ca 4 minuter för igångsättning.

A.-B. Fredr. Wagner.

Motorafdelningen.

Göteborg.

Stockholm.

Malmö.

Elektriska ledningar och brandolyckor.

Allmänhetens oro öfverdrifven anser en expert.

Ofta, när det har varit fråga om att söka efter orsaken till en eller annan eldsvåda har man haft lätt att stanna vid gissningen: kortslutning. Utan tvifvel har den elektriska strömmen fått stå som syndabock för mycket, som den aldrig varit skyldig till. När man icke lyckats få klart för sig orsaken till en brand, har man kategoriskt förklarat: det är naturligtvis kortslutning. I många fall har man också dömt rätt i det fallet.

Med anledning af den senaste Stockholmseldsvådan — den i Tekniska högskolans matrielprovsningsanstalt — hvilken troligtvis förorsakats af kortslutning, har en i den elektriska installationsindustrin förfaren person inberättat för oss en del förhållanden, som äro värda att observeras.

Vår interlokutör framhåller till en början, att lika säker för eldfara, som en ordentligt och efter laga föreskrifter utförd elektrisk anläggning är, lika lömsk är en dylik, som icke blifvit samvetsgrant utförd. Nu förhåller det sig så, att i Stockholm liksom väl i landsorten ännu finnas i bruk en del elektriska ledningar, som anlagts innan lagen om elektriska anläggningar och deras utförande år 1902 antogs af riksdagen. För Stockholms vidkommande gäller nu att elektricitetsverket har att godkänna alla ledningar, innan den elektriska strömmen påsläppes. Någon befogenhet att beifra förekomsten af gamla ledningar, har emellertid elektricitetsverket icke. De, som utförts före lagen af 1902, få fortfarande bestå. Vår interlokutör menar nu, att befintligheten af dessa är en risk, och undrar om icke brandstodsbolagen skulle vara intresserade af, att af vederbörande kräva ersättning för brandskada, som orsakats af bristfälliga elektriska ledningar, och ställa den felande till ansvar.

Synpunkterna förefalla beaktansvärda, och Stockholms-Tidningen har hos förste ingenjören vid elektricitetsverkets distributionsafdelning, C. H. Wallér, sökt en del upplysningar om de anförda förhållandena. Vi erforo då, att dessa icke på långt när voro så ödesdigra, hvarför man kan vara tämligen lugn för de elektriska ledningarna båda af äldre och nyare datum.

Ingenjör Vallér framhöll, att då den nya lagen daterar sig från ett så sent datum som

Henrikssons prisbelönta Benzinmotorsprutor

försäljas genom

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSAFFÄREN
E. BERGSTRÖM & Co. STOCKHOLM K.

Telegramadress: "Ideal".

Rikstelefon 2258.

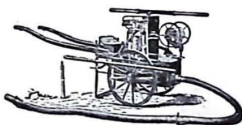
Svenska Brandsläckningsapparaterna RAPID & PUMP-RAPID

försäljas genom

HUGO KNOCHENHAUER, Stockholm.

Telegramadress: Knochenhauer.

Rikstelefon Ö 320.

HENRIKSSONS prisbelönta Handkraftsprutor

försäljas genom

Hrr. Järn- & Redskapshandlare

samt i parti från fabriken.

Telegraf-adr.:
Sprutbolaget

A. B. S. HENRIKSSONS Sprutfabrik,

och Mekaniska Verkstad.

STOCKHOLM SÖ.

Rikstelefon

6 0 5 3

1902, gifvetvis en hel del anläggningar, utförda utan och före dessa bestämmer, finnas i Stockholm. Det finnes elektriska anläggningar af den art, som i detta fall äsytas, ända sedan 1892. Dessa ha dock befunnits fungera fullt tillfredsställande, fast de kunna vara 22 år gamla. Man har just icke haft någon anledning att oroa sig för dem.

En sak, som man får ta i betraktande, är, hur långt man skall gå i fordringar på de elektriska anläggningarna. Man kan omöjligen göra dem onödigt dyra, då riskerna i själva verket äro betydligt mindre än man tror. Då elektricitetsverket år 1903 öfvergick från den lägre spänningen, 110 volt, till den högre, 220 volt, gjorde man om en del af installationerna på nedre Norrmalm för att få dem säkra. Tarifföreningen och dess inspektörer ha också varit nöjda med vad som åtgjorts.

Det ligger ju ej inom mänsklig makt, framhöll ingenjör Wallér, att förebygga alla olyckor. Trots den mest intensiva vaksamhet och omsorg kan ju till exempel ej hindras, att vattenledningsrör då och då springa. Men då man påträffar ledningar, som man ansett riskabla, har man naturligtvis genast tillhållit

vederbörande husägare att omändra dem. Någon befogenhet att straffa dem, om de ej åtylta anmaningarna, har däremot icke elektricitetsverket. En del rätta sig därför efter påpekandena, en del inte. Elektricitetsverket kan ju möjligen hota med att koppla ur deras hus ur ledningarna, om de ej åtylta anmaningarna, men man har hittills ej behöft anlita denna utväg. För öfrigt äro ju installatörerna under viss tid ansvariga för ledningarna, hvarför man häri har en garanti mot deras bristfällighet.

Som ett bevis på, att man ej hyser någon öfverdrifvet stor fruktan för eldfara af elektriska ledningar, anförde ingenjör Wallér en del exempel på, hur brandstodsbolagen, hvilka gifvetvis böra vara de närmast intresserade, behandla frågan om misstänkta ledningar

En anläggning, som blifvit utförd på 1890-talet, hade så till exempel aldrig blifvit inkopplad till verket förrän för någon tid sedan gjordes framställning härom af en hyresgäst. Elektricitetsverket uppmanade då hyresgästen att höra sig för hos brandstodsbolaget, om detta skulle önska någon förbättring af ledningen. Brandstodsbolaget ansåg emellertid detta ej nödvändigt, liksom ej heller det bolag,

hos hvilket vederbörande hade sitt lösöre försäkrat. Försäkringsbolagen äro alltså medvetna om ledningarnas få risker. Man har ingenting att oro sig för, men man bör vara mån om, att anläggningarna underhållas ordentligt.

Hvad branden i materielprofningsanstalten beträffar, framhöll ingenjör Wallér, att denna möjligen kunde vara orsakad af kortslutning. Dock var ju detta under det erastående förhållandet, att i lokalen förvarats en del syror, som kunnat verka frätande på ledningarna. För öfrigt framhöll ingenjör Wallér, att beskyllningen mot de elektriska inomhusledningarna ofta var högst omotiverad. Det ligger så nära till hands att anta kortslutning, då man inte vet, hvad man skall ta till. Ingenjör Wallér hade varit med om att undersöka ledningar, vid hvilka man dekretat kortslutning, men det hade ofta visat sig, att ledningarna varit oklanderliga, och att ibland ledningarna legat på mycket stort afstånd från den plats, där branden börjat.

Kontentan af det hela torde alltså vara, att man ingalunda har anledning att oro sig för de elektriska ledningarna sådana som de nu existera.

Inbjudan

till deltagande i Baltiska kongressen för frivilliga brandkärer

i Malmö den 19, 20 och 21 juni 1914.

Sveriges riksförbund af frivilliga brandkärer, hvars centralstyrelse beslutat att i samband med Baltiska utställningen i Malmö detta år afhålla en kongress för frivilliga brandkärer, får härmed som deltagare i kongressen inbjuda frivilliga brandkärer och brandkårsförbund i de baltiska länderna liksom ock enskilda brandkärsmän och personer, hvilka hysa intresse för eldsläcknings- och räddningsväsendet samt det-sammes utveckling.

Kongressen äger rum i Malmö den 19, 20 och 21 juni innevarande år.

Anmälan om deltagande i kongressen bör jämte en kongressavgift af två kronor för hvarje deltagare vara till kongressbyrån insänd före den 15 mars 1914. Då minst tio medlemmar från en frivillig brand- och räddningskår gemensamt och namneligen anmäla sig såsom deltagare, utgår kongressavgiften med en krona för hvarje deltagare.

I kongressavgiften är inberäknad ersättning för inträdesbiljett till Baltiska utställningen under en af kongressdagarna.

De, som äro villiga att vid kongressen hålla föredrag öfver något ämne berörande det frivillige brandkårs- och räddningsväsendet, uppmanas att därom göra anmälan före den 15 instundande mars och att senast den 1 därpå följande maj insända föredraget, tydligt skrifvet på något af de skandinaviska eller tyska språken. Föredrag bör vara så afpassadt, att det räcker högst en half timma. Önskar föredragshållare att resolution antages, skall sådan medfölja föredraget.

Aflämnade och hållna föredrag komma att under kongressdagarna eller efteråt på lämpligt sätt offentliggöras.

För mottagning af de utländska kongressdeltagarna komma särskilda kommittéer att framdeles tillsättas. De, som på förhand vilja förvissa sig om rum, hvilket är tillrädligt, böra härom i god tid tillskrifva *Baltiska bostads-kommittén, Malmö*.

Så snart anmälningstiden utlupit kommer program för kongressen att upprättas och till-sändas kongressdeltagarna.

Anmälningsblanketter erhållas hos och all korrespondens sker under adress: *Baltiska kongressen för frivilliga brandkärer, Malmö*, dit äfven anmälningar och kongressavgifter sändas.

Malmö den 15 januari 1914.

För riksförbundet:

R. Dela Gardie.

O. Åkeson.

Stockholm.

Den nyssförflutna januari månad var en rekord-månad för brandkären, som då fick göra 45 utryckningar, det största antal som någonsin förekommit alltsedan kären tillkom. Ambulansvagnarna voro utkallade 279 gånger.

Jonsereds Fabrikers Aktiebolag

GÖTEBORG

rekommenderar sina tillverkningar af sprutslangar af prima kvalitet.

Lux' eldsläckningsanordning medelst flytande kolsyra.

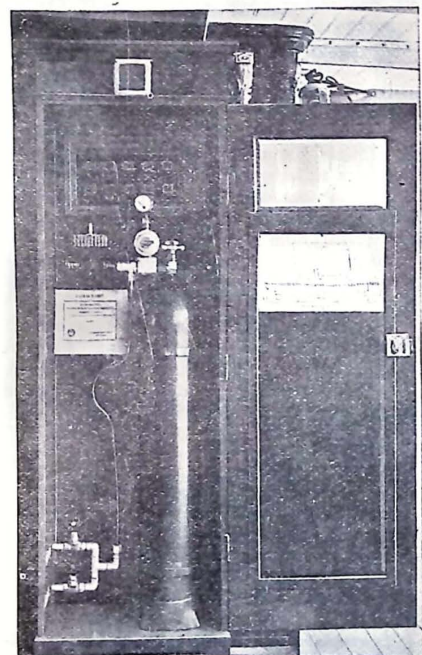
Det stora antal eldsolycker ombord å fartyg, hvilka under senaste tiden inträffat hafva i ovanlig hög grad fäst allmänhetens uppmärksamhet på den fara som elden ombord å fartyg utgör. Många försök hafva gjorts att utexperimentera ett system, hvarigenom ett effektivt skydd skulle vinnas mot denna fara, men

På lämpligt ställe å fartyget placeras ett antal behållare innehållande flytande kolsyra. Från en sådan central, eller centraler, ledes ett rörnät af $\frac{1}{2}$ tum diam. öfver hela fartyget, och i de olika lastrummen nedgå grenrör mot lastrummens botten. Upptill äro dessa grenrör försedda med genomgångsventiler, hvilka dock förseglas medelst s. k. "smältproppar". Samtidigt äro dessa ventiler försedda med en elektrisk anordning, där kontakt förhindras genom en liten smältpropp.

Utbryter nu eld ombord så bringas af den uppåtstigande värmen den närmast eldhärden belägna proppen till smältning, hvarvid en fri passage erhålles till det rör som leder ned närmast eldhärden. Samtidigt uppstår en elektrisk kontakt, som igångsätter en alarmklocka, och genom att ett nummer nedfaller å en på kommandobryggan placerad nummertafel angifves den exakta platsen för eldsutbrottet. Man har då endast att öppna kolsyrebehållarens kran, hvarvid kolsyran i flytande form släppes ut i rörnätet och utströmmar genom det rör, hvars ventil öppnat sig. Kolsyran tillföres sålunda eldhärdens omedelbara närhet, och utströmmar icke på något annat ställe. När den flytande kolsyran lämnar rörets mynning förgasas den och erhåller då 500 gånger sin egen volym. Härvid uppstår den mycket låga temperaturen af ca — 70 Celsius, hvilket är af stor betydelse då själfva eldhärden härigenom afkyles och ett återuppflammande af elden omöjliggöres. Sålunda verkar kolsyran icke blott starkt eldsläckande utan äfven afkylande.

På grund af rörnätets små dimensioner låter sig Lux' system lätt installeras å såväl nya som gamla fartyg.

* * *

Apparatskåpet.

hafva alla dessa system visat sig bristfälliga i ett eller annat afseende i deras användning och därigenom icke kunde införas i någon större skala.

Aktiebolaget Lux i Stockholm har emellertid nyligen utexperimenterat och patenterat ett system, hvilket man har anledning förmoda skall på ett mycket lyckadt sätt hafva löst detta svårösta problem.

Lux' system är baserad på användandet af kolsyra i flytande form och torde det vara allmänt bekant hvilka högeliigen eldsläckande egenskaper kolsyran besitter.

Af ofvan framgår att vid Lux' system de vanskligheter och faror, som vidlåtit andra tills dato kända system blifvit öfvervunna. Helt nyligen ägde inför brandkåren i Kiel, samt ett stort antal fackmän en demonstration rum af Lux' system, hvarvid ett flertal experiment utfördes. Det visade sig därvid, att systemet fungerade på så sätt som af Aktiebolaget Lux uppgifvits, och uppväckte hos alla de närvarande det största intresse.

Prenumerera på Svensk Brandkärs-Tidning!

Anmärkningsvärda eldsvådor.

Kyrkbrand.

Måndagen den 2 febr. upptäcktes att eld utbrutit i Vintrosa kyrka, belägen 1.5 mil från Örebro.

På grund af den förut rådande starka eldningen hade öfverhettning ägt rum och såmedelst förorsakat antändning utaf en intill skorstensmuren gående bjelke. Härifrån spred sig elden till takresningen och undertaket men på

Örebro.

Söndagen den 26 jan. utbröt eldsvåda i kasernen vid Kungl. Svea trängkår i Örebro. Larmsignal blåstes genast och brandkåren alarmerades från ett inom kasernområdet befintligt brandskåp. Vid kårens ankomst visade det sig att eld utbrutit på den stora kasernvinden och att ett hårdt arbete förestod framgår af nedanstående. På sjelfva vinden äro

Vintrosa kyrka.

grund af det gamla tjocka skiffertaket som i det längsta hindrade lufttillförseln fick elden ej så stark fart innan den upptäcktes. Kl. 6.30 f. m. märktes att rök utträngde från taket och genast föranstaltades om klämtning för att sammankalla folk till släckning. Som det gifvetvis ej fanns någon vidare effektiv eldsläckningsredskap blef ju släckningsarbetet ganska svårt men efter stora ansträngningar lyckades man blifva herre öfver elden.

Taket hade då på norra sidan delvis blifvit förstört och skiffern på ett par ställen sönderbruten, detta för att utifrån komma åt elden, och kyrkans inre var illa vattenskadadt.

Kyrkan är bygd 1825 och rymmer 600 personer. Byggnadsmaterialet är sten med undertak och golf af trä. Brandförsäkrad för 60,000 kronor.

inredda underbefälsbostäder och klädgarde-rober tillhörande dessa. Dessutom ett flertal förråder och upplag af persedlar tillhörande regementet, till ett värde af, enl. uppgift omkr. 100,000 kr. Genom denna inredning blef sjelfva vinden mycket trång, så att från taknock ned till golfvet var en knapp manshöjd och just på denna vind härjade elden värst. Fyllningen på vindsgolfvet öfver bostadslägenheterna bestod af sägspån och torfströ, ytterväggarne till nämnda lägenheter voro också fyllda med samma ämne och voro byggda på följande sätt: Ytterst åt vattentakets nedersta fall (taket var nämligen tvåbrutet) var en plankvägg på 2 tums tjocklek, derefter fyllningen och en brädvägg af 1 tums bräder som på sidan åt rummet var med rör reveterad och rappid. Första slangledningen togs genom

trapporna upp till vinden men på grund af den tjocka röken var det ytterst svårt till att börja med, kunna få någon förmånlig angreppspunkt. Genom en i taket befintlig lucka på omkr. 1 mtr. i fyrkant drogs ledningen upp och härifrån kunde man komma elden närmare. På grund af den tätt gående takresningen var det ett mycket svårt arbete för strållförarne att komma fram, men omsider kröntes deras bemödanden med framgång.

Mekaniska stegen hade nu blifvit rest och ett par hål hade tagits på taket så att röken härigenom fick alledning och gjorde arbetet inne på vinden lättare. En andra ledning togs öfver stegen och med tillhjälp af denna trängdes elden så att säga tillbaka till nordvästra hörnet af byggnaden där den särdeles envist grep sig fast. I fyllningen på en af de förut beskrifna väggarne trängde elden sig ned och måste väggen där först till omkr. hälften nedhuggas för att komma åt elden. Efter omkr. 4 fimmars arbete kunde kären återvända.

Under släckningsarbetet blef en brandman öfverväldigad af rök och hetta men blef af en kamrat utbjälpt i det fria där han snart nog kryade till sig och kunde sedan deltaga i släckningsarbetet.

En del på förrådet varande ränslar och skidor blefvo skadade af eld och vatten och i underofficerarnes garderobers blefvo en del persedlar totalt förstörda, en del af dessa voro oförsäkrade.

Stor eldsvåda i Strömnäs.

Ett belysande exempel på hur dåligt det på sina ställen är sörjdt för att skydda sig mot elden, framgår af följande:

Eld utbröt söndagen den 27 januari vid 11-tiden på kvällen i målarefirman fru Anna Hammargrens i Strömnäs, 3 mil från Härnösand, uthusbyggnad. I byggnaden är inrymd tvättstuga, tapetlager och olje- och färgupplag.

När folk anlände till platsen stod uthuset i ljusan låga, hvarför man koncentrerade sig på att rädda den stora hufvudbyggnaden, som låg på 5 å 6 meters afstånd från den brinnande uthusbyggnaden. Då emellertid ingen ordentlig brandspruta fanns att tillgå lika litet som något så när riklig tillgång på vatten, så var också detta arbete hopplöst. Inom kort stod därför också hufvudbyggnaden i lågor och efter 3 å 4 timmar var det hela blott en ruinhög.

Den brunna hufvudbyggnaden bestod af tre våningar, däraf en undervåning, den sistnämnda inrymmande måleriverkstaden. I första

våningen var inrymd bl. a. Hamrins modeaffär, hvars hela stora ineliggande lager, värderat till flera tusen kronor, förstördes. Då affärens innehafvare dessutom lär ha haft det brunna lågt försäkrat, blir förlusten betydlig. Detsamma gäller den arbetarefamilj som bodde i första våningen intill affären och som fick största delen af sitt oförsäkrade lösöre förstört.

Huru elden uppkommit är ännu okänt.

I släckningsarbetet deltog mycket folk och det var med yttersta nöd man lyckades hindra elden att fatta fäste i de närliggande husen. Så småningom anlände brandsprutor från Svanö och Sprängsviken, den senare dock sedan allt var klart.

Tydligare än hvad nu skedde kunde väl aldrig behöfvat af en brandkår och nödiga släckningsredskap å en så stor plats som Strömnäs framträda, säger vår meddelare med all rätt.

Eldsvåda i Eskilstuna.

Den 15 jan. kl. 6,10 e. m. kallades brandkären till Kungsgatan 20 där eld utbrutit. Vid brandkärens framkomst hade elden fått stark fart och slog ut genom fönstren åt gårdssidan i såväl första som andra våningarne, därjämte upplystes om att icke mindre än 3 personer befunno sig i det brinnande huset i fara att innebrännas. Af dessa personer var den ena (gårdens ägarinna) sängliggande sjuk och befann sig jemte sin sköterska i ett rum en trappa upp. Då allt tilltråde till rummet genom trapporna var omöjligt måste den sjuka tagas ut genom ett fönster och därpå firas ned. Sköterskan praktiserade sig därpå själf ned å en mot fönstret rest stege. Den tredje personen fanns liggande afsvimmad i ett lagerrum där elden börjat. Ingendera af de räddade torde få något framtida men af sitt farliga äfventyr.

Samtidigt som detta räddningsarbete pågick angreps elden med 3 strålar från brandposter med resultat att elden redan efter 15 minuter kunde anses släckt, oaktadt helt naturligt, mycket arbete återstod med eftersläckningen.

Angående släckningsarbetet, den omfattning elden fick etc., hänvisas till följande notis, hämtad ur Sörmlandsposten för den 16 jan.

Hotande eldsvåda i Eskilstuna i går. En vacker släckningsbragd af brandkären. Invärdna i öfre våningen måste räddas genom fönstren.

Tio minuter öfver klockan sex på torsdagen kväll alarmerades brandkären per telefon

att utrycka till Kungsgatan 20, där eld utbröt i Ryds manufakturaffär. Brandkåren hade ju inte lång väg att flytta sig och var därför så godt som genast på platsen. Elden hade emellertid redan då hunnit få starkt fotfäste och slog ut genom både undre och öfre våningarna i tillsammans icke mindre än sex fönster. Tre slangar anjordes genast vid brandposter i gatan, och elden angreps med dessa från olika håll, dels genom fönstren och dels genom trappuppgången. Då brandsoldaterna trängde in i huset, hade ännu icke alla där boende hunnit sätta sig i säkerhet, och man fick därför äfven vidtagna åtgärder för att rädda människolif. I Ryds affär fanns föreståndarinnan fröken Nordström ligga afsvimmad, förmodligen af skrämsel, och hon räddades ju jämförelsevis lätt; i öfre våningen bebodde änkefru Emelie Engkvist en lägenhet på två rum och kök, och fru Engkvist, som låg sjuk efter en nyss genomgången lunginflammation, var jämte den henne vårdande sjuksystem afstängd från förbindelse med gården, då nämligen lågorna stodo högt i trappan och svepte det åt gården liggande rummet och köket i en kväfvande rök. Brandmannskapet måste nu medelst en stege bereda sig tillträde till lägenheten från gatan, och med hjälp af en talja firades så den sjuka gamla jämte bädden ned till marken, där en i hast anskaffad säng stod redo. Fru Engkvist bereddes därefter tak öfver hufvudet i C. A. Eklunds affär, tills man kunde flytta henne till närboende anförvanter. Sjuksköterskan gick själf ut på stegen och räddade sig från det farliga grannskapet.

Under tiden hade de öfriga brandsoldaterna haft ett styft men framgångsrikt arbete med att bekämpa elden i affärens lagerrum och i fru Engkvists lägenhet. Efter en kvarts timmes kamp kunde de också anse sig som herar öfver densamma, och därefter återstod endast eftersläckning och afröjning.

Vid ett besök på brandplatsen, när allt åter var lungt, fick man en tydlig uppfattning om huru hotande eldsvådan i själfva verket varit och om hvilket utomordentligt vackert och lyckligt släckningsarbete brandkåren gjort här. I fyra rum har elden fullständigt genomkolat väggar, golf och tak och så godt som förstört allt lösöre samt delvis genomträngt trossbottarna och väggarna. Det förefaller rent underbart att elden så i sista ögonblicket kunnat hejdas, innan den kommit i gång med ett härjningståg, som kunde blifvit af betydlig omfattning, helst som alla kringliggande byggnader voro af trä och fyllda med lättantändliga varor.

Elden hade uppkommit på så sätt, att man

i Ryds affär hade varit ute i lagerrummet med en brinnande fotogenlampa, hvilken ställts på en trafve kartonger; lampan hade ramlat ned — och så var olyckan färdig. Rummet var ju fyllt med lätta manufakturvaror, och inom ett ögonblick stod det som ett eldhaf. Personalen i butiken sökte först släcka själf med vattenhinkar, men härigenom fördröjdes endast alarmeringen och elden fick tid att gå ut genom fönstren och dörrarna och bereda sig väg till andra våningen.

Vid polisundersökningen utröntes att elden hade uppstått på så sätt, att lampan i stället för att ha ramlat ned, hade placerats för nära en gardin som antändts. Hade brandkåren tillkallats omedelbart är det sannolikt att elden kunnat hejdas innan den genom fönstren fick tillträde till andra våningen.

Intresse.

Inom alla företag fordras i främsta rummet intresse, om företaget skall lyckas och i ju högre grad detta intresse är tillfinnandes, desto säkrare är man på företagets gynnsamma framåtskridande och säkra bestånd.

Svenska Brandmannaförbundet, som sistlidne höst kunde räkna sin femåriga tillvaro, har sakta men säkert arbetat sig framåt trots många stöttestenar och svårigheter, och skulle man våga sig på en granskning af det intresse, som Sveriges brandmän hysa till sitt förbund, så får man själfallet — därest man vill vara rättvis — erkänna, att intresse finnes, till och med i mycket hög grad på vissa håll, men att äfven motsatsen gjort sig något gällande.

Det sistnämnda är beklagansvärt — något mildare uttryck kan jag ej framleta — ty Sveriges brandmän äro till sin numerär ej flertaliga, än att alla såsom en man borde sluta vakt kring vårt förbund, för att därmed göra dess säkra bestånd och framtida lifsvillkor ännu mera betyggande.

Det har nämligen funnits kamratföreningar, som en gång varit anslutna till förbundet men som sett sig föranlåta att draga sig tillbaka, och detta tillbakaträdande är förunderligt nog att datera från beslutet om vårt tidningsorgans obligatoriska tillvaro. Anledningen skulle således vara att tillskrifva den ekonomiska uppoffringens konto, men det är så godt som omöjligt att tro på denna anledning, ty här lyser det småaktiga allt för mycket igenom, försävidt ej den ekonomiska sidan af saken

står i intim kontakt med hvad som innefattas i det lilla ordet "liknøjdhed". Med denna kombination tror jag att man kommer anledningen till den så att säga "lysande frånvaron" in på livvet, och för att använda ett gammalt uttryck, "träffa hufvudet på spiken".

Att påbörda Sveriges brandmän en sådan tillvitelse som liknøjdhed är minst sagt fult, men icke desto mindre vill jag, i hvad som rörer intresset för vårt förbund, tillskrifva liknøjdheten en riklig brorslott, ty den ekonomiska uppoffringen kan, enligt mitt förmenande, omöjligt tillvitas någon egentlig betydelse. Visserligen ha vi, Sveriges brandmän, ingenting ännu att skryta öfver hvad ekonomiskt öfverflöd angår, men så fattiga äro vi väl ändå inte, att vi ej kunna offra 5, säger fem kronor pr år på vårt förbunds altare, helst som denna lilla summa får inbetalas i två omgångar, med hälften vardera gången, och då vi få en tidning, som — trots sina blyga anspråk — dock skapas af oss själfva och bör med stora famnen mottagas som en kär vän, ty en sådan är vår tidning, och jag vill innerligt hoppas och tro, att denna min uppfattning delas af alla.

När nu 1914 har gjort sitt inträde och vi lyckligt och väl stängt igen utkörsporten för gamla 13, så lät oss göra den tysta öfverenskommelsen att vi *alla*, utan undantag, sluta upp kring vårt förbund, ty länkarne i förbunds-kedjan äro ej flera än att *alla* behövas.

Gnistan är god, och utan att röra ett finger för dess släckande, låta vi denna slå ut i full låga, lysande och värmande, till skada för ingen men till glädje och trefnad för oss själfva och visande, att Svenska Brandmannaförbundet är starkare än någonsin.

I den förhoppningen önskar jag Svenska Brandmannaförbundet och därmed oss alla en god fortsättning på 1914. *Fine.*

Redovisning.

Anhålls om plats för följande redovisning af influtna medel till förmån för vår aflidne kamrat Hjalmar Olssons efterlevande änka och barn.

Genom R. Reinecke, Gefle, 45 kr.; gn. R. Berg, Östersund, 9 kr.; gn. Frisell, Jönköping, 78:50 kr.; gn. O. P. Stråle, Luleå, 21 kr.; gn. R. J. Pannier, Söderhamn, 12 kr.; gn. A. J. Nordmark, Lysekil, 10 kr.

Till alla dem som godhetsfullt tecknad bidrag hembäres vårt hjärtliga tack.

För Karlstads brandkårs kamratförening:

A. Karlsson,
Brandförmän.

Ordet fritt.

Med anledning af uppropet i Svensk Brandkårs-Tidnings novembernummer från Karlstads brandkår, med vädjan till medlemmar inom Svenska Brandmannaförbundet att med någon liten skärf bistå änkan efter, genom olycksfall aflidne brandmannen Hj. Olsson i Karlstad, vill jag här uttala några reflexioner som hos undertecknad gjort sig gällande.

Att det är hvarje brandmans plikt att i fall som detta bidra med någon liten hjälp, är nog så klart och jag tänker att de som kunna hjälpa, göra det också, men en fråga skulle jag dock vilja framställa: Hvarför tillhör icke Karlstads brandkår förbundet? Då kunde de med ännu större skäl gjort denna hemställan, men nu synes det mig litet egendomligt. Genom detta visas det ju tydligt att, såväl tidningen som förbundet, i vissa fall kunna vara bra att hafva, förbundets sträfvan går ju också ut på att i någon mån kunna träda hjälpande emellan när så behöves och grundplåten till en hjälpkassa har ju i dagarne af Stockholms brandkår blifvit skänkt till förbundet. För att det skall kunna blifva något resultat i det hela måste vi troget följa regeln "Samlade vi stå, söndrade vi falla". Anledningen till att Karlstads brandkår utgick ur vår sammanslutning kan väl icke vara någon annan än att tidningen blef obligatorisk, fast i mitt tycke är detta ett dåligt skäl ty nu visar det ju sig att det är förenadt med fördel att tidningen kommer till hvarje man inom förbundet. Visserligen har skäl förelagat till missnöje i det att tidningen ej utkommit regelbundet men vi få väl hoppas att den hädanefter skall och bör komma på något så när bestämda tider. Att det inom en sammanslutning ibland kan uppstå misshälligheter är nog sannt, men sådant skola vi försöka att bortarbeta och icke vid minsta "fnurra" genast utgå. Vi måste tänka på att det är ej blott för oss själfva som vi arbeta, utan det är också kommande tiders brandmän som skola draga fördelar af det arbete som vi möjligen kan uträtta. Därför kamrater inom Karlstads brandkår: Låten allt missnöje fara och välkomna åter till förbundet och jag är viss om att Ni ej skola ångra Eder. A - - - - -

Till Red. af Svensk Brandkårs-Tidning.

Anhålls om plats för nedanstående.

Under rubriken "Klander" förekommer i Svensk Brandkårs-Tidnings sista nummer för 1913 ett referat ur den i Eskilstuna utkommande tidningen "Folket", hvari, under rubriken "Dagsländer", uttalas en, i kåserande form hällen, men det oaktadt förrnämnde, beskyllning mot brandkären, enkannerligen dess befäl.

Som denna röfvarhistoria tillkommit af rent oförstånd och utan att tidningen ifråga besvärat sig med att kontrollera de uppgifter den erhållit, så har den hittills blifvit obesvarad och vill jag därför relatera sakens rätta sammanhang.

Till och med i vår, på brandväsendets område dock tämligen efterblifna, stad hafva vi fullt klart för oss att "en utryckning på alarmering är *skyldighet*", äfven om det skulle resultera i att få återvända längvästa.

Vid ifrågavarande tillfälle blef emellertid brandkåren *icke alarmerad* oktadt ett brandskåp "sönderslagits" Om det nu berodde på denna tämligen hårdhänta och enastående behandling af en så ömtålig apparat, eller af någon annan anledning, alltnog mottagningsapparaten, som är placerad å polisstationen och skötes af vakthafvande öfverkonstapel, gaf ett så otydligt utslag, att en starkare kontakt misstänktes. Undertecknad blef då in kallad till apparaterna för att tillse desamma, apparatens visare stod då på ett nummer, hvarå, i den markerade serien, *inget brandskåp finnes inställt*. Som kontrollapparat saknas fanns naturligtvis intet som kunde påvisa att signal från brandskåp förelåg, men som signalen naturligtvis måste hafva någon orsak, så utsändes ögonblickligen en man pr velociped för att söka utröna densamma. Nu fogade slumpen så, att det första brandskåp den utsände brandkarlen på sin "undersökningsresa" kom att ägna sin uppmärksamhet åt, just var det som blifvit "sönderlaget", han möttes här af bud från fabriken, där tillbudet uppstått, att elden redan släckts af några, å fabriken arbetande, brandkarlar. Pliktskyldigast anmälde detta pr telefon till det å stationen i beredskap stående "brandväret", som verkligen består af "en större hop på ett par tre stycken". Dessa måste följaktligen inhäbera det lilla nöje och välkomna afbrott i enformigheten en utryckning ju alltid medför.

Att ytterligare bemöta det raljeri tidningen "Folket", i den citerade artikeln inlätit sig på, kan ej falla mig in, då det samtal som påstods hafva ägt rum vid det "sönderslagna" brandskåpet, existerar endast i "Folkets" fantasi. Endast för att för fackkamrater klargöra verkliga sammanhanget har detta genmäle tillkommit. Någon "rentvagnig" anser jag ej vara af behofvet påkallad, den myndighet inför hvilken brandkårens befäl äro ansvariga hafva ej heller ifrågasatt någon dylik.

Däremot torde det vara af intresse att klargöra orsaken till brandtelegrens missvisning. Vid förfrågan härom från den person som anslag brandskåpet medgifvit, att han använt en fickknif för glaset krossande, troligt är att han därvid med knifven räkat vidröra några af verkets delar och på detta sätt förmedlat förbindelse mellan luft och jordledning, hvarvid någon eller några extra kontakter uppstått med thy åtföljande framryckning af mottagningsapparaten visare.

Missödet torde dock kanske äfven, till någon del, få tillskrifvas det härstüdes använda systemet att brandkåren ej helt ansvarar för brandtelegrens skötsel. Mottagnings- och alarmeringsapparaterna handhafves af polisverket, hvars personal helt naturligt aldrig kunna blifva fullt insatta häruti, då de hafva fullt sysselsättning med att sköta egen tjänst och dessutom sakna det intresse som är nödvändigt för att på ett rätt sätt handhafva denna viktiga gren af brandväsendet.

Eskestuna i jan. 1914.

Konrad Söderberg.

Från utlandet.

Till kapten

vid Newyorks brandkår har befordersats svenske brandlöjtnanten F. F. Holm.

En brandkaptens hjältemodiga uppträdande.

Vid en fruktansvärd eldsvåda, som fullständigt förstörde ett femvåningshus vid Columbus-avenyen i Newyork, gjorde brandkåren riktiga underverk. Särskildt berömmes öfverallt kapten Ricket vid 35:e kompaniet för sitt hjältemodiga uppträdande, som verkligen förtjänar de amplate loford. Elden spred sig genom alla våningarna och insvepte huset i tjocka, ogenomträngliga rök-mola. Man satte stegar till alla våningarna för att försöka rädda de inneboende, som sväfade i största lifsfara och som nästan voro medvetlösa af ångest och förskräckelse, särskildt kvinnorna och barnen. Tusentals människor hade samlats och blefvo vittnen icke endast till ett upprörande skådespel, utan också till det största hjältemod och dödsförakt. I fjärde våningen befann sig polisen John Hardeman, som hade upptäckt elden, i stor fara. Vägen genom trapporna var honom fullständigt afskuren genom röken och lågorna, och hans öde tycktes vara beseglat. Nerifrån kunde de tusentals människorna se hur han rörde sig i rummet. Man reste en steg mot huset och kapten Ricket ställde sig på öfversta trappsteget. Därifrån kunde han nå upp till fönsterbrädet i fjärde våningen. Men då afståndet var för långt, lät den tappra officeren två af sina starkaste män lyfta sig. Medan där nere den oerhörda mängden väntade i andlös spänning, steg polisen försiktigt först på Rickets skuldra och klef sedan öfver de båda andra brandsoldaterna ner på stegen. Under hela tiden höll kapten Ricket sina händer mot den glödheta muren, så att skinnet hängde i flisor. Detta hindrade dock inte den hjältemodige officeren att efter den lyckade räddningsbragden fortfarande göra sin plikt, och han lyckades rädda ännu flera af husets invånare. För öfrigt utmärkte sig ännu fler af brandsoldaterna genom sitt oförskräcka uppträdande. Så lyckades det för en brandsoldat vid namn James Milford att genom den tjocka röken och den brinnande trappan tränga upp till andra våningen och rädda en kvinna och hennes barn. Äfven två präster, som befunno sig bland åskådarna, togo del i räddningsarbetet. Under hela eldsvådan såg man de båda prästerna tillsammans med brandsoldaterna på stegarna, oförskräckt hjälpa till öfverallt. Trots alla dessa hjältemodiga räddningsförsök omkommo fyra af husets invånare. De amerikanska tidningarna äro fulla af beröm öfver dessa tappra brandsoldater och fordra att de skola belönas på ett eller annat sätt. Men kapten Ricket och hans manskap afböja anspråklöst men bestämdt hvarje utmärkelse, då de inte anse sig gjort mer än sin plikt.

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSAFFÄREN Stockholm
E. Bergström & Co.
Guldmedalj Stockholm 1897. Högsta pris Geffe 1901. Statsdiplom Berlin 1901.

Specialaffär för
Brandmateriel.

Notiser.

Sundsavall.

Sundsavalls brandkårsförening höll söndagen den 1 febr. årsmöte, varvid till styrelse under år 1914 valdes: A. Schmidt ordf., E. E. Fromell, Carl Lagerström, W. Pettersson och A. Larsson. Suppleanter blefvo A. Lander och Helge Englund. Revisorer blefvo C. Larsson och J. E. Källman med S. J. Magnusson som suppleant. Bibliotekarie blef A. Söderberg med J. Forsling som suppleant.

Södertelje.

Brandkåren har under 1913 varit alarmerad 23 gånger, däraf för eldsvådetillbud 15 gånger och skorstenseld 8 gånger, dessutom 2 eldsvådetillbud där kåren ej blifvit kallad.

Bland de större eldsvådorna under året märkas, Keros och Scania-Vabis fabriker, där sammanlagda brandskadestättningsbeloppet uppgår till 782,000 kr.

Inom Södertälje Brandkår har från och med den 1 jan. de militära titlarna utgått. Sålunda äro förutvarande brandmästarens titel v. brandchef, sergentens, brandmästare, korporalens, brandförförman och brandsoldat, brandman.

Lysekil.

Lysekils Brandkårsförening höll den 16 dec. 1913 möte. Därvid valdes till styrelse för 1914: F. A. Blomkvist ordf., John E. Stenman sekr. och A. Antonsson kassör. Till ledamöter i styrelsen valdes: Carl Svensson och Carl Mattsson med Ant. Johansson och M. Bernertson som suppleanter. Till revisorer valdes: A. J. Nordmark och Carl Ljunggren, med Olof Olsson som suppleant.

Vid mötet företogs en insamling till brandman Hj. Olssons familj i Karlstad, som inbringade 6 kr.

Den 31 dec. var kåren af Lysekils brandchef, disponent E. Löfberg inbjuden i dennes hem på ett samkväm, varvid bjöds på kaffe, frukt, läskedrycker och cigarrer. Sedvanliga tal växlades. Kåren vill härmed uttala ett tack till hr Löfberg för ständigt visat förtroende och vänlighet.

Västerås.

Brandkåren har under det gångna året uttryckt 19 gånger, däraf för eldsvåda eller eldsvådetillbud 11 gånger, för oförmodad eldsvåda 8 gånger, för soteld 4 gånger samt för inspektion 1 gång. Största antalet slängledningar från brandpost, som varit utlagda vid eldsvåda har varit tre, med en sammanlagd längd af 305 meter. Vid tvenne olika tillfällen har brandkåren biträdt vid eldsvåda utom staden, nämligen vid Guldsmidshytan den 27—28 juli med ångspruta och 3 man samt vid Skultuna bruk den 29—30 december med ångspruta och 5 man.

Västerås brandkårs Kamratförening afhöll sitt årsmöte söndagen den 8 februari 1914, varvid till styrelse för innevarande år valdes: G. Th. Medin ordf., A. V. Bergkvist v. ordf., Knut Lövsstrand sekr., A. H. Staberg v. sekr., O. Thorgren kassör, till suppleanter i styrelsen valdes E. L. Rask och K. E. Pettersson, till revisorer K. F. Sandberg och A. J. Andersson samt till revisors-suppleanter G. A. Lindberg och K. G. Johansson. Till tidningskorrespondenter valdes G. Th. Medin och O. Thorgren. Kamratföreningen fick vid årsmötet af föreningsens hedersledamöter brandstyrelsens v. ordf. hr O. Oest och brandchefen hr C. G. Sjökvist emottaga en välkommen kontant förstärkning till föreningsens kassor. Sekreterarens adress är Brandstationen, Västerås.

Brandmanskapets bibliotek omfattade vid årsskiftet 396 band, med ett bokföringsvärde af 983 kr. Till bibliotekarie valdes G. Th. Medin.

Hernösand.

Med brandmannaföreningen afhölls årsmöte i förra veckan å Brandstationen här under ordförandeskap af Hans Östlundh och med Herman Nordin vid protokollet.

Sedan års- och revisionsberättelserna upplästs och godkänds, beviljades den afgående styrelsen full och tacksam ansvarsfrihet.

Af årsberättelsen framgår, att föreningen under det gångna året hållit 12 ordinarie, 3 extra och 3 styrelsesammanträden.

Föreningens inkomst- och utgiftsstat balanserade på en summa af kr. 800:38 samt föreningens stipendiefondskassa på kr. 1,115:51.

Under året har hållits en soaré och en basar, som lämnade en god netobehållning för stärkande af föreningsens och stipendiefondens kassor.

Föreningen har varit representerad vid Svenska brandmannaförbundets årsmöte i Jönköping af hr J. M. Göhle, och vid Svenska brandchefsföreningens årsmöte i Sundsvall af hr H. Östlundh och Vilh Nyberg.

Vid val af styrelse blef resultatet följande: ordf. hr J. M. Göhle, v. ordf. hr E. Karlsson, sekr. hr K. O. Frost, v. sekr. hr E. Östman, kassör hr H. Nordin.

Till styrelseledamöter för stipendiefonden valdes till ordf. hr H. Nordin, sekr. hr E. Östman, kassör hr B. Östberg.

Till revisorer valdes hrr Vald. Enqvist och Hans Östlundh.

Till korresponderande sekr. valdes Hans Östlundh. Att representera föreningen vid förbundets årsmöte i Malmö valdes hr H. Nordin med hr K. O. Frost som suppleant.

Stipendiefondens afgående styrelse hade för årsmötet föreslagit ett stipendium å 100 kr. att sökas hos styrelsen senast den 25 mars innevarande år, hvilket förslag af årsmötet godkändes.

Föreningen kan glädja sig öfver en storartad framgång under det gångna arbetsåret genom den stora avslutningen från reservkåren.

Årsmötet var talrikt besökt.

Trelleborgs Gummifabriks Aktiebolag tillverka sug- och spolslangar samt tekniska Gummivaror af alla slag.

Afdelningskontor och nederlag: **SKEPPSBRON 4, GÖTEBORG.**